

Slovenski

G. Viher, robert
Vuzenica

hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarsitvo * Glasilo Hmeljarske zadruge, r. z. z. o. z. * Izhaja redno vsak drugi petek * Naročnina letno 20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna številka stane 2 din * Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ulica 4 — Telefon št. 196

Leto IX.

Celje, 10. junija 1938

Štev. 12

Hmeljarji pozor!

Močno zaostal je letos hmelj v razvoju. Vse preveč hladno spomladansko vreme ga je zadrževalo v rasti in hiteti mora sedaj, da nadomesti zamujeno. Zapoznala in ne dovolj krepka rastlina pa je seveda še manj odporna proti raznim boleznim in škodljivcem ter jim še lažje podleže. Zato pa moramo storiti nujno vse potrebno, da jo zaščitimo in ji končno omogočimo nemoten in uspešen razvoj.

Predvsem je treba opozoriti na nevarnost peronospor. Mnogi razočarani nad potekom lanske sezone letos lahkomišlno trde, da ne bodo toliko škropili. Lahkomiselno, pravimo, ker bodo s tem škodovali v prvi vrsti sebi samemu. V Vojvodini so to lani poskusili, prodajali potem še polovico ceneje kakor pri nas in še niso mogli prodati, pa se zato letos pripravljajo na škropljenje v polnem obsegu. Pri nas pa naj pustimo, da se razpase peronospora in nam uniči pridelek? Tako nespametni menda vendar ne bomo. Škropiti je treba, če preli nevarnost bolezni, neglede na gibanje cen in sezone. Saj smo vendar izkušeni hmeljarji, ne pa lahkomišlni začetniki!

In kako je letos s peronosporo?

Za prvo škropljenje proti peronospori je zadnji čas! Mnogi zapozneli poganjki so kuštrovci, ki jih je treba zbrati in sežgati. Na spodnjih listih napeljanih poganjkov pa se pojavljajo znane lise, nesporni dokaz, da je bolezen že tu in se polagoma širi. Na to, da se bo pri toplem in suhem vremenu zasušila, se ne smemo zanašati, ker že močna nočna rosa nudi peronospori za silo potrebno vlago. **Poškropimo takoj vse nasade z bakrenopapneno brozgo ali raztopino bakrenega apna!** Vsakemu škropivu pa primešajmo na vsak način na 100 l še $\frac{1}{4}$ l Galertola, da se bo škropivo bolje prijelo, bo bolj učinkovalo in si bomo tako nekaj poznejših škropljenj prihranili. Sedaj je čas, hme-

ljariji, da zatremo bolezen v kali in se nam jo pozneje ne bo treba toliko otepati. Zato pa škropimo proti peronospori takoj brez odlašanja in vsi brez izjeme!

Marsikje se opaža letos tudi silen nalez hmeljskih uši. Vse polno malih mušic je na hmelju — to so krilate uši, ki bodo sicer kmalu izginile, toda pustile obilno in nevarno zalego. Kakor izgleda, se obeta ušivo leto in kaj to pomeni, se starejši hmeljarji še dobro spominjajo. O razvoju in nevarnosti uši na hmelju smo že toliko pisali, da menda ne bo treba vsega zopet ponavljati. Sicer je res razvoj uši še odvisen od vremena in

Vsak kmetovalec in zlasti tudi hmeljar mora vedeti, da je najcenejše tisto gnojilo, ki donaša največ koristi, a to je

čilski soliter

najboljše dušičnato gnojilo za vse kulturne rastline in prav posebno tudi za hmelj, ki je zaostal v rasti in se more prav hitro popraviti, če se takoj sedaj posipa okoli vsake korenike 1 žlico čilskega solitra in pozneje po potrebi ponovno.

Čilski soliter se dobi po ugodnih cenah pri Kmetijski družbi v Celju in Mariboru, v trgovini J. Krašovic in I. Vizovišek v Žalcu ter M. Krašovic v Braslovčah.

Škropilnice, najboljše Holderjeve, **elektromotorje**, koncentrirano **bakreno apno** „Ob 21“, za boljše lepljivost **Galertol**, razna **umetna gnojila** in zlasti **KAS**, tudi razna sredstva za zatiranje sadnih škodljivcev itd. dobavlja svojim članom najceneje **Hmeljarska zadruga r. z. z o. z. v Žalcu**.

njenih prirodnih neprijateljev. Ko so namreč pred nekaj leti pretile uši, se je pojavilo toliko božjih volekov in njih ličink, malih močeradkov, da so jih nekateri že kar smatrali za neko vrsto novih škodljivcev. Toda samo na te se ne moremo zanašati, temveč nevarno zalego takoj zatreti, da se ne razmnoži in povzroči na itak zaostali rastlini občutnejše škode.

Dokler traja nalet krilatih uši, zatiranje ne izda dosti, ker priletijo vedno nove. Toda naleta bo skoro konec in potem je treba nad nje brez oklevanja. Najenostavnejše in menda tudi najcenejše sredstvo proti ušem je tobačni izvleček, ki ga zamešamo 1–2 l na 100 l vode in pridamo še 2 kg mazovega mila. Še bolje pa je namesto mazovega mila pridati $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ l Galertola, ki učinkuje bolje in pride tudi ceneje. Zelo uspešno sredstvo proti ušem je tudi Aphidon v $\frac{1}{2}$ % raztopini ($\frac{1}{2}$ l Aphidona dobro zamešati s $\frac{1}{2}$ l vode in nato vse skupaj priliti in zamešati v 100 l vode); vsekakor pa je tudi tu treba pridati na 100 l škropiva vedno vsaj $\frac{1}{4}$ l Galertola. Enkratno škropljenje pa seveda uši še ne uniči popolnoma, zlasti dokler še doletavajo nove, in tudi pozneje ne, ker ostane še vedno nekaj zalege. Z dvakratnim ali trikratnim škropljenjem pa uši navadno popolnoma uničimo. Hmeljska uš je nevaren škodljivec, ki tudi cele nasade hmelja v kratkem času popolnoma uniči.

Proti peronospori in ušem je torej nujno potrebno škropiti! Razumljivo je, da hmeljar razmišlja, kako bi to škropljenje poenostavil, škropil proti peronospori in ušem naenkrat. Žal pa mešanje različnih sredstev ni vedno priporočljivo. Sicer lahko bakreno-apneni brozgi ali raztopini bakrenega apna primešamo tik pred škropljenjem še 1 l tobačnega izvlečka ter $\frac{1}{4}$ l Galertola in škropimo naenkrat proti peronospori in ušem, vendar če to ni neobhodno potrebno, škropimo raje z vsakim posebej. Za kombinirano škropljenje proti peronospori in ušem se že bolje priporoča primešati bakreno-apneni brozgi ali raztopini bakrenega apna še $\frac{1}{2}$ l Aphidona (dobro zamešane prej v $\frac{1}{2}$ l vode) in $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ l Galertola.

Seveda pa nikdar in nikoli ter z nobenim škropivom ne škropimo ob najbolj vročih opoldanskih urah, ko najhuje pripeka sonce, da ne osmodimo rastline.

Na delo torej, hmeljarji! Ne dajmo, da nam peronospora uniči in skvari pridelek, ne prepustimo pa tudi naših hmeljišč ušem! Enega kakor drugega škodljivca že v kali zatrimo, ker je to še najlažje, najceneje in bo predvsem le nam v korist. Zavedati pa se moramo, da je za temeljno škropljenje proti peronospori in prvo proti ušem že skrajni čas.

Pivo in vitamini

Važni so vitamini. To so snovi, ki so za človeško telo zelo velike važnosti. Delujejo že, če se nahajajo v telesu v še tako majhni količini. Če jih primanjkuje ali jih sploh ni v človeškem telesu, se pojavi ta ali ona bolezen. Dolgo časa niso vedeli, kaj prav za prav povzroča gotove bolezni, n. pr. rahitis, skorbut, beri-beri, razna živčna obolenja itd. Danes vemo, da so vse te bolezni le posledica avitaminoze – pomanjkanja vitaminov. — Znanost o vitaminih je še čisto nova in se je komaj začela, zato ne mine leto, da ne bi zopet in zopet odkrili kak nov vitamin. Do sedaj poznamo pet skupin vitaminov. Zaznamujemo jih s črkami A, B, C, D, G. Vsaka skupina ima potem še več posameznih vitaminov. Posebno močna je skupina B.

Pomanjkanja vitamina »A« povzroča obolenje oči in dihal, pomanjkanje »B« bolezen beri-beri, vnetje živcev (prizadet je posebno spodnji del života in roke), otrple mišice, koža postane hrapava in nastopi splošno neugodje. Če ni »C« vitamina, se pojavi skorbut (izpadanje zob, krvavitev dlesni, tvoril), nenormalna sestava krvi, podkožne krvavitve. »D« avitaminoza ima za posledico rahitis (mehke kosti in nepravilno zraščene, skrivljeni in upognjeni udi); če pa ni dovolj »G« vitamina, pa nastopi pelagra (živčna bolezen, razširjena predvsem med Kitajci in Japonci, ker jedo veliko oluščenega riža).

Vse vitamine sprejme telo s hrano vred. V hrani, posebno surovi, se vitamini nahajajo. Največ jih je v jetrih in ekstraktih jeter, ribjem olju, paradiznikih, zelenjavi, žitu itd. Nekateri se topijo v vodi, med njimi skupina »B«. Drugi se ne topijo in so občutljivi za vročino.

Pivo vsebuje vitamine, ki so raztopni v vodi, in sicer predvsem skupino »B«. Torej tudi brez teh tako važnih snovi ni pivo. Dobi jih iz kličočih delov ječmena. Največ vsebuje »B« vitamina; torej največjo in najvažnejšo skupino. Tako vidimo, da ima pivo tudi od vitaminov gotov delež, zaradi česar stoji glede važnosti za človeško telo v isti vrsti z drugimi živili.

Razno

Konsum piva v Angliji je bil v letošnjem marcu za 6% večji kakor v lanskem.

V Maroku se je zaradi splošnega izboljšanja gošpodarskega položaja tudi konsum piva precej dvignil.

V Turčijo je uvoz hmelja in pivovarskega ječmena carine prost, kakor je to sklenil ministrski svet na prošnjo pivovarne Orman Ciftlig v Ankari.

Vprašanja in odgovori

J. O. v V.: Hmelj mi je zelo slab, menda zato, ker ga nisem prav nič pognojil. Ali je še čas, da ga gnojim in s čim?

Odgovor: Sicer je res že pozno, pa bo še šlo. Dajte mu KAS 8 : 4 : 8, na 1000 rastlin vsaj 150 kg, ker KAS učinkuje naglo in trajno ter nudi vse potrebno.

A. P. v R.: Kje dobim koncentrirano bakreno apno »Ob 21« in kje »Galertol«?

Odgovor: »Ob 21« in »Galertol« dobite najugodnejše v skladišču Hmeljarske zadruga v Žalcu.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Pri toplem vremenu zadnjih dni si je rastlina končno opomogla in sedaj dobro napreduje v razvoju, vendar je stanje nasadov zelo neenakomerno ter je le v najboljših dospel hmelj že čez polovico opor. Rastlina je v splošnem krepka in bujna, bolhači jo nadlegujejo le sem ter tja, pač pa se v nekaterih hmeljiščih, zlasti v bolj zavetnih legah, opaža močan nalet krilatih uši; proti peronospori je prvo zaščitno škropljenje v teku.

Vojvodina: Vegetacija v hmeljiščih je slej ko prej zelo zapoznala in rastlina še vedno slabotna, tembolj, ker jo precej nadlegujejo uši in se pojavljajo tudi že znaki peronospore. — V kupčiji zaenkrat ni pravega zanimanja.

Češkoslovaška: Po izdatnem deževju rastlina dobro napreduje, četudi zelo neenakomerno ter je sem ter tja dosegla že blizu polovice opor, drugod pa se šele pričela ovijati; bolhači še vedno povzročajo precēj škode, pa tudi uši se pojavljajo v vedno večjem obsegu. — Na tržišču je precej mirno, prometa bolj malo, cene pa so ostale nominalno nespremenjene.

Nemčija: Stanje nasadov je izredno neenakomerno, kakor že davno ne; v nekaterih se rastlina še

Hranilnica Dravske banovine Celje ♦♦ Ljubljana ♦♦ Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge in obresti jamči Dravska banovina

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

niti ni pričela ovijati, pa tudi v najboljših je močno zaostala. Mnogo škode povzročajo bolhači, nalet uši je vedno silnejši in tudi peronospora se že pojavlja. — Na tržišču je mirno, prometa bolj malo, cene sicer nespremenjene, vendar deloma le bolj nominalne.

Francija: Stanje nasadov je zaenkrat zadovoljivo. Rastlina se razvija normalno, bolhačev je malo, uši se pojavljajo le v manjšem obsegu in tudi peronospora zaenkrat še ne povzroča preglavice. — V kupčiji je nadalje precej povpraševanja za lanski pridelek po nespremenjenih čvrstih cenah. Za letošnji pridelek se v predprodaji plačuje za alzaški do 16 din za kg.

Belgija: Stanje nasadov se je dobro popravilo in rastlina le malo zaostaja v razvoju, vendar pa se že pojavlja peronospora in sem ter tja je tudi nalet uši vedno močnejši. — Na tržišču je tendenca čvrsta in cene nespremenjene.

Poljska: Pri toplejšem vremenu si je rastlina precej opomogla, vendar je slej ko prej zelo zaostala, tembolj, ker zlasti bolhači povzročajo mnogo škode. — V kupčiji je mirno in cene le nominalne.

Anglija: Stanje nasadov je še precej zadovoljivo, četudi je rastlina nekoliko zaostala, ker je še vedno premalo vlage. HMB je za letos določila kvoto na 232.000 Cwt, dočim je znašala lani le 222.500. — Tržišče je mirno in skoro brez prometa.

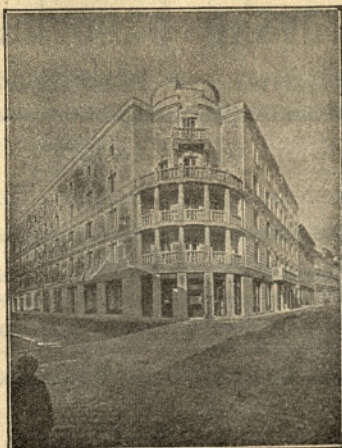
Amerika: Zaradi hladnega vremena je rastlina ponekod precej zaostala v razvoju, pa tudi peronospora se že pojavlja sem ter tja v vedno večji meri. — Tržišče je mirno in izkazuje le malo prometa. Cene pa se drže, četudi so deloma le bolj nominalne.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, seveda ne vedno iz prve roke, so bile naslednje:

	letos	lani
Nemčija (Hallertau), za doma	49	50 din
(Hallertau), za izvoz	12	21 din
Anglija (Golding)	47	55 din
Češkoslovaška (Zatec)	27	25 din
(Uštěk)	18	18 din
Jugoslavija (savinjski)	17	20 din
(vojvodinski)	5	11 din
Francija (alzaški)	16	23 din
Poljska (wolinjski)	13	19 din
Belgija (Poperinghe)	13	17 din
Amerika, domači (Oregon)	12	42 din
že zacar., inoz.	50	68 din

Termometri za sušilnice, **očala** za škropljenje hmelja, trt in sadja, ki so zelo priporočljiva, **bambusove palice** v vseh dolžinah in debelinah za škropljenje.

**KRAMAR & MISLEJ
CELJE**

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje Denar je prinjejalozen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Opozarjamo vse hmeljarje in kmetovalce sploh na važnost spomladanskega

GNOJENJA!

Na razpolago imamo sledeče vrste gnojil:

RUDNINSKI SUPERFOSFAT 16% in 18%
ROSTNI SUPERFOSFAT RMF 18/19%
FOSFATNO ŽLINDRO 6/10/18%

razen teh dobavljamo:

**MEŠANA GNOJILA, ZLASTI KAS
ROSTNO IN APNENČEVO MOKO**

nadalje imamo stalno na zalogi:

KALIJEVO SOL 40% ZA GNOJENJE
ČILSKI SOLITER 16% ZA GNOJENJE

Vsa navedena gnojila prodajamo po najnižjih dnevnih cenah

Vprašanja in naročila na:

TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
ali njeno podružnico v Celju

Sneg in pozeba

sta v aprilu po vsej Srednji Evropi uničila večino letošnjega sadnega pridelka. Sadje bo letos zato drago in se bo lahko prodalo. // Kdor hoče pridelati jabolka in drugo sadje, naj torej ne opusti škropljenja z zanesljivimi sredstvi

Nosprasis // Aresin // Solbar (tudi proti rdečemu pajku na hmelju)

Cene so nizke, uporaba enostavna, uspeh zanesljiv. Naročite jih torej takoj, da jih pravočasno imate

Ta in vsa druga sredstva dobavlja svojim članom najceneje Hmeljarska zadruga r. z. z. o. z. v Žalcu

Obširna navodila daje:

»JUGEFA« k. d.

Oddelek za zaščito rastlin

Zagreb, Preradovičeva 16